



**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ**  
**ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Π.Ε.**

Κομοτηνής 14 ---- 115 26 Αθήνα

[www.panenosi.gr](http://www.panenosi.gr)

[panenosi@gmail.com](mailto:panenosi@gmail.com)

ΠΛΗΡ.: Κουντούρης Τηλέμαχος 6939415171

Μακεδών Νικόλαος 6972093097

Ρώιμπα Βασιλική 6978142200

.....  
Αθήνα, 06-03-2023

**ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ**

**ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ «Ζούμε Αρμονικά Μαζί - Σπάμε τη Σιωπή»:**

**Ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και του εκφοβισμού στα**  
**σχολεία και άλλες διατάξεις» ΣΤΗ ΔΕΜΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**

Κύριε Πρόεδρε, η Πανελλήνια Επιστημονική Ένωση Διευθυντών/ντριών Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σας ευχαριστεί θερμά για την πρόσκληση στη σημερινή σας συνεδρίαση και τη δυνατότητα που μας δίνετε να εκθέσουμε τις απόψεις μας επί του Σχεδίου Νόμου «Ζούμε Αρμονικά Μαζί - Σπάμε τη Σιωπή»: Ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και του εκφοβισμού στα σχολεία και άλλες διατάξεις».

Οι επιστημόνες και προτάσεις μας, που θα θέλαμε να ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή σας στη συζήτηση που θα ακολουθήσει επί των άρθρων, είναι οι εξής:

**1ον.** Στο επίπεδο του σχολείου η ύπαρξη περιστατικών εκφοβισμού που μένουν ατιμώρητα καλλιεργεί κλίμα ατιμωρησίας και προκαλεί φόβο σε ευάλωτα παιδιά.

Η ανυπαρξία πειθαρχικού ελέγχου στο δημοτικό σχολείο θρέφει και ενισχύει το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας. Όταν λέμε πειθαρχικό έλεγχο εννοούμε παιδαγωγικά μέτρα που να επιβάλλονται ως έσχατη λύση και μόνο όταν οι εκπαιδευτικοί και το σχολείο έχουν εξαντλήσει όλα τα παιδαγωγικά μέσα που βασίζονται στον διάλογο και την πειθώ με τον μαθητή. Τα παιδαγωγικά αυτά μέτρα πρέπει να είναι θεσμοθετημένα από το Υπουργείο Παιδείας, για να μην μπορεί να αμφισβητούνται ότι είναι υποκειμενικό προϊόν μιας σχολικής μονάδας. Οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας των δημοτικών σχολείων δεν αρκούν για να καλύψουν αυτό το σημείο. Συνήθως, όταν υπάρχει συνεργασία σχολείου και οικογένειας τα προβλήματα επιλύονται. Τι γίνεται όμως στην περίπτωση που η οικογένεια του μαθητή αρνείται να συνεργαστεί με το σχολείο, δικαιολογεί πάντα τον μαθητή, ισχυρίζεται ότι πιστεύει μόνο το παιδί της και κανέναν άλλο, δίνει οδηγίες του τύπου: όταν σε χτυπάνε να χτυπάς και ενθαρρύνει τη βία; Δυστυχώς, στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη από το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο.

**2ον.** Κατανοούμε το γεγονός ότι υπάρχουν μαθητές που φοβούνται να προβούν σε επώνυμη καταγγελία όταν δέχονται εκφοβισμό. Η δυνατότητα για ανώνυμη καταγγελία στην ειδική ψηφιακή πλατφόρμα, έχει όμως και πολλά τρωτά σημεία. Κι αυτό γιατί μπορεί να είναι ανυπόστατη, να εμπεριέχει δόλο, διάθεση για εμπαιγμό ή διασυρμό προσώπων, διάθεση για κακώς εννοούμενο αστεϊσμό. Υπό αυτές τις συνθήκες θα δημιουργεί αναστάτωση στη σχολική μονάδα, θα κινητοποιούνται μηχανισμοί, θα δημιουργούνται εντάσεις, χωρίς να υπάρχει πραγματικό γεγονός. Επίσης, η ανώνυμη καταγγελία δεν είναι πάντα εύκολο να διερευνηθεί. Το πρόβλημα θα είναι πολύ μεγαλύτερο στα δημοτικά σχολεία, λόγω της μικρής ηλικίας των μαθητών καθώς είναι αδύνατο να ελεγχθεί εάν αυτός που θα καταγγέλλει ανώνυμα θα είναι ο μαθητής και όχι ο γονέας. Πώς αλήθεια θα προστατευτεί κάποιος από ενδεχόμενες ψευδείς αναφορές, για διάφορους λόγους (όπως εμπάθειες, προσωπικές αντιπαραθέσεις κ.λπ.);

**3ον.** Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στα φαινόμενα διαδικτυακής βίας, τη στιγμή που ένα μεγάλο ποσοστό φαινομένων βίας στα σχολεία αφορά ή ξεκινά από τα κοινωνικά δίκτυα.

**4ον.** Δεν γίνεται καμία αναφορά στο θέμα των εκπαιδευτικών και των Διευθυντών των σχολικών μονάδων ως αποδεκτών βίας από γονείς ή και μαθητές, ενώ είναι ένα φαινόμενο το οποίο αυξάνεται ανησυχητικά τα τελευταία χρόνια.

**5ον.** Δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για νομική προστασία του Διευθυντή του σχολείου και του εκπαιδευτικού που θα αποτελούν την Ομάδα Δράσης της σχολικής μονάδας, οι οποίοι κινδυνεύουν ανά πάσα στιγμή να εμπλακούν σε δικαστικές περιπέτειες εκτελώντας τα καθήκοντά τους. Τα θλιβερά περιστατικά με Διευθυντές και εκπαιδευτικούς που σύρθηκαν στα δικαστήρια από γονείς στην περίοδο της πανδημίας, είναι πολύ πρόσφατα.

Ζούμε σε άγριες εποχές. Μην απορούμε που η αγριότητα διεισδύει στα σχολεία. Το σχολείο είναι μικρογραφία της κοινωνίας. Ότι γίνεται έξω, έρχεται και μέσα σε αυτό. Μέχρι τα δώδεκα χρόνια, ένα παιδί έχει δει περίπου 36.000 φόνους και κατά συνέπεια έχει διαμορφώσει μια διαφορετική αντίληψη για τον πόνο, τη ζωή και τον θάνατο. Σύμφωνα με παλαιότερη έρευνα στις ΗΠΑ, το 60% των παιδικών έργων και παραστάσεων περιέχει βία, ενώ τα παιδιά εκτίθενται σε 20-25 σκηνές βίας κάθε ώρα στην πρωινή τηλεόραση του Σαββάτου. Ενώ ιδιαίτερα προβληματίζει ο ρόλος του μαθητή που είναι παρατηρητής – μάρτυρας – θεατής που όχι μόνο δεν παρεμβαίνει για να σταματήσει το βίαιο συμβάν, αλλά πολλές φορές “ψυχαγωγείται” ζητωκραυγάζοντας μέσα σ’ ένα σύγχρονο “Κολοσσαίο”.

Η οικοσυστημική προσέγγιση είναι η πιο ενδεδειγμένη στην αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού και με αυτήν πρέπει να εργαστούμε. Κι αυτό γιατί

η οικοσυστημική προσέγγιση προσπαθεί να εξηγήσει τον τρόπο ανάπτυξης του ατόμου και τις διάφορες συμπεριφορές του, αλλά και πως αυτές επηρεάζονται από τα συστήματα μέσα στα οποία δρα και εκδηλώνει τις εκάστοτε συμπεριφορές.

Μέτρα, που πρέπει κατά τη γνώμη μας να ληφθούν **άμεσα**, είναι τα παρακάτω:

Η διαμόρφωση κοινού πρωτοκόλλου αντιμετώπισης περιστατικών βίας και εκφοβισμού σε όλα τα σχολεία με την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευτικών και την αξιοποίηση των εμπειριών τους,

η επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε φαινόμενα βίας και εκφοβισμού, ώστε να υπάρχει κοινή προσέγγιση στην αναγνώριση, στον χειρισμό και την πρόληψη περιστατικών,

η συστηματική εφαρμογή ψυχοκοινωνικών προγραμμάτων πρόληψης για τις κοινωνικές σχέσεις των παιδιών από το δημοτικό σχολείο,

η ευαισθητοποίηση και η ενθάρρυνση της συμμετοχής και της συμβολής όλων των μελών της σχολικής κοινότητας,

η λειτουργία σχολών γονέων σε όλα τα σχολεία,

η κάλυψη όλων των σχολικών μονάδων από Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) με Ψυχολόγο και Κοινωνικό Λειτουργό,

η αρωγή και η στήριξη σε όσους τη χρειάζονται, πολλές φορές και οι θύτες και τα θύματα,

ο πειθαρχικός έλεγχος των μαθητών όπου απαιτείται,

αλλά και ο έλεγχος και υποστήριξη των οικογενειών από τις κοινωνικές υπηρεσίες όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Ως Ένωση Διευθυντών αναγνωρίζουμε τη σοβαρότητα του θέματος και την ανάγκη ουσιαστικών παρεμβάσεων και είμαστε αποφασισμένοι να βοηθήσουμε δημιουργικά, ώστε **η μηδενική ανοχή σε κάθε μορφή βίας** μέσα στις σχολικές μονάδες να μην είναι εύηχο σύνθημα, αλλά καθημερινή πράξη.

Στόχος μας είναι η δημιουργία ενός σχολείου δημοκρατικού και υποστηρικτικού, που θα διαπνέεται από τις αρχές της συνεργασίας, του αλληλοσεβασμού, της αλληλεγγύης, της δικαιοσύνης και της αποδοχής της διαφορετικότητας. Ένα σχολείο, που θα προσφέρει ισότιμες ευκαιρίες πρόσβασης στο μορφωτικό αγαθό σε όλους ανεξαρτήτως τους μαθητές/-τριες, και η αρμονική συνύπαρξη όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας θα είναι η πρωταρχική του επιδίωξη.

Σας ευχαριστώ πολύ.